

"צוה אש"ב"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון-142

"ראש - השנה"

אוצר הפרשת

ת"א	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
18:33	19:22	20:08	

מדוע קודם ראש השנה ואחר כך יום כיפור?

הסדר של קבלת ה'רישיון ל'שנה טובה' הוא כך: בראש השנה נכתבים, ביום הכיפורים נחתמים ובינוניים תלויים ועומדים עד יום הכיפורים. **רבי ישראל מסלנט שואל:** מדוע חל ראש השנה כשעוונותינו עלינו ואז תלויים ועומדים עד יום כיפור? צריך להיות בדיוק ההפך: קודם יום הכיפורים, שאז נצום ונתחרט על מעשינו ונגיע לראש השנה ונכתב מיד לשנה טובה!?

תשובה: אדם חייב הכנה. אלול זה המצע הראשון, בלעדיו לא היינו מתעוררים. רק לאחר שהלב נרעש בתקיעת שופר ליבנו נפתח... ראש השנה ועשרת ימי תשובה מעניקים לו את הזמן הנוסף להסתגל למורא הדין, וכך בבוא יום הכיפורים הלב באמת מוכן להיכנע, לבקש סליחה אמיתית ולזכות לה! **סיפור שימחיש את הצורך בהכנה:** אחד בא לרב וביקש ממנו סליחה בקרירות ולא במתכוון באמת, אלא בגלל שכולם מבקשים. הרב תפס את ידו ואמר לו: "סלחתי לך בדיוק כשם שביקשת. ביקשת סליחה ולא התכוונת, מחלתי לך ואני לא באמת מתכוון"... **כך הקב"ה סולח למי שמתכוון באמת לבקש סליחה ולשפר דרכו, לאותו אחד שזה מהשפה ולחוץ אין מחילה.....**

ראש השנה - מדוע נקרא היום **ראש** השנה ולא **ראשית** השנה? כי השפעת יום זה היא בבחינת ראש, המשפיע ונותן חיים לכל איברי האדם, כך משפיע היום חיים של תשובה ומעשים טובים לא רק לימי התשובה, אלא לשנה כולה.

ראש השנה בגימטריה, 861 כמניין **אבות אמהות**, כי זכות האבות והאימהות עומדת לימינו בראש השנה להיפקד בדבר ישועה ורחמים. (צבי לצדיק).

שנהיה לראש ולא לזנב - לראש ראשי תיבות לעשות רצון אבינו שבשמיים. (כך יברך ישראל).

מחוק ברחמיך הרבים כל שטרי חובותינו - ראשי תיבות בשמחה, כי על ידי השמחה אפשר לקרוע את גזר הדין.

תשובה ראשי תיבות: "תמים תהיה עם ה' אלוהיך", "שיוותי ה' לנגד תמיד", "ואהבת לרעך כמוך", "בכל דרכיך דעהו", "הצנע לכת עם ה' אלוהיך".

ש"ת "בוה אש"ב"

הרב יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בית הוראה "יביע אומר"

"דיון הלכתי"

המנהג באכילת הסימנים לביל ראש השנה הוא לאוכלם או לראותם?

המקור מהגמרא בהוריות (דף יב ע"א) אמר אביי השתא דאמרת סימנא מילתא היא, יהא רגיל איניש **למיחזי** ריש שתא קרא ורוביא, כרתי, סלקא, ותמרי. **וכן הגמרא בכריתות** (דף ו ע"א) כותבת גם היא כך, אמר אביי השתא דאמרת סימנא מילתא היא יהא רגיל איניש **למיכל** ריש שתא קרא ורוביא כרתי סילקא ותמרי. אך ישנו כאן שינוי משמעותי שינוי של מילה אחת, בין שתי הגמרות, "יהא רגיל איניש למיכל/למיחזי בריש שתא". **השיטה מקובצת גורס** גם בגמרא בכריתות שיהא רגיל איניש למיחזי, שהכוונה שצריך לראות את הסימנים ואין צורך לאוכלם.

וכך גרסתם של רש"י במחזור ויטרי, **הערך** (ערך קרא), **המאירי** (בחיבור התשובה), **הכלבו** (סימן סד), **ובספר שבולי הלקט** (סימן רפג), שצריך רק לראות את הסימנים ולא לאוכלם. וגם **בתשובת רב האי גאון** (מובא באוצר הגאונים, ר"ה סימן צ"ב), ומסופר שם, שנהגו להביא לפני רב האי גאון סלסלה ובתוכה מיני הסימנים, הוא היה נוטלם בידו, ואומר עליהם את הבקשה, מבלי לאוכלם.

לעומת זאת, **בתשובת הגאונים** (שם, סימן צ"ד) מוזכר בפירוש שנהגו לאכול את הסימנים ולא רק לראותם, **וכך פסקו הסור והשולחן ערוך** (בסימן תקפג) **ויתר הפוסקים, שיהא אדם רגיל לאכול בראש השנה** רוביא, דהיינו תלת, כרתי, סילקא, תמרי, קרא. וכשיאכל רוביא יאמר "יהי רצון שירבו זכויותינו", כרתי, "יכרתו שונאי ה'", סילקא, "יסתלקו אויבינו", תמרי, "יתמו שונאי ה'", קרא, "יקרע גזר דיננו ויקראו לפניך זכויותינו", **וכן כתב החיד"א בברכי יוסף** (בסימן תקפג סעיף א') שהמנהג לאכול.

ש"ת - מהלכות "ראש השנה"

האם צריך לסיים את כל הספר תהילים בראש השנה?

יש המסיימים ב' פעמים תהילים ברה"ס הכל 300 פרקים, כמניין כפ"ר. ומיהו, תלמיד חכם לא יתבטל מלימודו הרגיל, כמו שאמרו חז"ל בגמרא בבא מציעא (דף לג:) העוסקים בתלמוד אין לך מידה גדולה מזו (חזון עובדיה ימים נוראים עמ' קפה).

הטעם לאמירת סדר התשליך בראש השנה?

בזוהר הקדוש (פרשת ויקרא דף יח) נאמר שעקידת יצחק הייתה בראש השנה, ומטעם זה נוהגים ללכת לנהר לומר סדר תשליך, כדי להזכיר זכות אברהם ויצחק. **המהר"ל כתב** (בהלכות ראש השנה דף לח) וז"ל, ונוהגים ללכת ברה"ס אחר הסעודה אצל הים או הנהר, להשליך במצולות ים כל חטאתם, ע"פ הנאמר במדרש, שבשעה שהלך אברהם אבינו לעקידת יצחק, עברו במים עד צווארם, עד שאמר אברהם אבינו הושיעה ה' כי באו מים עד נפש.

היכן אומרים את התשליך?

בספר שופר בציון (עמ' שג) כתב, שטוב מאוד למי שיש באפשרותו לומר סדר התשליך על שפת הים הגדול. **אולם בשו"ת אור לציון** (חלק ד' עמ' מג') כתב שאם אין בור מים, יאמרו את התשליך לפני בור מים פתוח. **והביא מן הראשונים הרב יצחק יוסף בילקוט יוסף** (ימים נוראים עמ' שג) שמרן אמו"ר רבינו עובדיה זצוק"ל נהג בשנים קודמות לעשות את התשליך ליד בור מים, ובשנים מאוחרות היה אומר התשליך ליד דליים מלאים מים, ולאחר מכן היה מורה לשפוך המים בשירותים.

באר יצחק

הגאון הגדול הרב יצחק לוי שליט"א רב העיר נשר

האם מותר לבכות בראש השנה?

כתב בשער הכוונות (דף צ עמ' א') גם היה נוהג מורי האר"ל לבכות הרבה בתפילת ראש השנה, אפי' שהוא יום טוב, ומכל שכן בתפילת יום הכיפורים. והיה אומר, כי מי שאין בכיה נופלת עליו בימים אלו, הוא הוראה שאין נשמתו הגונה ושלמה. **וגם היה אומר**, כי יש בני אדם נידונים ביום א' ואז הם דינא קשיא ויש נידונים ביום ב' שהוא דינא רפיא ורוצה הקב"ה לרחם עליהם ודן אותם ביום השני. **ואמר עוד** כי האדם הנופלת עליו בכיה רבה מאליו בימים האלו בתפילה הוא הוראה שנידון באותה שעה למעלה אם ביום א' אם ביום ב'... וטוב להעביר הדמעות על מצחו כי במצח נכתמים העוונות (תוצאות חיים וכ"ז מובא בכה"ח סימן תקפ"ג אות ס). **אולם מרן הרב עובדיה יוסף (בחזון עובדיה ימים נוראים עמ' פט' בהערה)** כתב לעשות פשרה, וז"ל, וברור הדבר מאוד שרבינו האר"י היה עומד העולם בקבלה אלוהית, שר בית הזוהר, וכל ר' לא אניס ליה, והיה נאה דורש ונאה מקיים, ומרוב דבקותו בה' יתברך ובכוונות קדושות בימים נוראים, היה מתעורר בבכייה רבה, והרי זה דומה למעשה של ר"ע, והוא הדין לכל אדם שבכייה נופלת עליו מאליו בימים הנוראים, על ידי התפילות הקדושות שמעוררות רשפי אש שלהבת ית, בבחינת עד שתהא השלהבת עולה מאליה, וכן מדויק הלשון **בשער הכוונות שבכייה נופלת עליו, אבל להביא עצמו לידי בכייה על ידי קול בכי וכדומה אין להתיר, וכפי שכתוב הטעם בנחמיה.**

ילקוט יוסף

מרן הראש"ל"צ פוסק הדור הגאון הגדול הרב יצחק יוסף שליט"א

מהלכות יום טוב

- א. מים שהוחמו מערב יום טוב מותר לרחוץ בהם כל גופו כאחד**, שלא גזרו בזה אלא בשבת. לכן מים שהוחמו בדוד שמש, מותר להתרחץ בהם כל גופו ביום טוב. ודווקא חוץ למרחץ דהיינו באמבטיא פרטית שנמצאת בדירתו, אבל בבית המרחץ אפילו פניו ידיו ורגליו אסור. (חזו"ע יו"ט עמ' מ"א)
- ב. מותר לעשן סיגריות ביום טוב**, ואפילו יש אותיות מודפסות על נייר הסיגריות אין לחוש בזה לאיסור מחיקה כשמעשן במקום האותיות ונשרפות האותיות על ידי כך. **ומכל מקום אדם שאינו רגיל כל כך בעישון ואין לו צער במניעתו**, נכון שימנע מלעשן ביום טוב ותבוא עליו ברכת טוב. (חזו"ע יו"ט עמ' מ"ד)
- ג. נרגילה מותרת ביום טוב**, ואף על פי שהטבך נשרה במים ובמגעו הראשון עם הגחלים הוא גורם לכיבויין, אין בכך כלום, וכדין בשר על גבי גחלים, ואין להצריך שירטיבו הטבך מערב יום טוב דוקא. (חזו"ע יו"ט עמ' מ"ח)
- ד. להדליק גפרור ביום טוב על ידי חיכוך בקופסת הגפרורים**, הוי כמוליד אש ביום טוב ואסור, שלא הותר ביום טוב להבעיר אלא מאש מצויה, ולא להמציא אש ביום טוב. ואם עבר והוליד אש ביום טוב מותר ליהנות ממנה. (חזעו"ט עמ' נ"א) **וכן, נר של בטלה**, שאינו צריך לו כלל, אסור להדליק ביום טוב. ולכן אסור להדליק באמצע היום נר שאין בו תועלת כלל, אבל נר של בית הכנסת מותר.

רב מורשה ומוסמך מהרבנות הראשית לישראל

לעריכת חופה וקידושין
הרב יוסף חיים עדני שליט"א

להזמנות בטלפון -
0504162455

מענה הלכתי בד'
חלקי שולחן ערוך
מבית ההוראה
העולמי!

יביע אומר

בטלפון - 02 -
5875871 או
בפלאפון -
050-4162455

שעל ידי ראש בית
ההוראה מורינו ורבינו
הגאון הגדול ר' אהרן
בוטבול שליט"א

הלכה ומוסר

מרן רבינו הרה"ג הרב יפת טייירי שליט"א גדול רבני תימן

כיצד זוכים לשנה טובה?

מסופר על המקובל רבי יהודה פתיה, כליל ראש השנה סרר חום כבד בעיר בגדד בעיראק, הרב ומשפחתו נאלצו לחגוג את החג בגג ביתם, והנה איך שהתחיל הרב לקדש, נתקלה גלימתו במנורת הנפת, ומיד **כבו האורות, וכל בגדיו הלבנים התלכלכו. הרב מיד ביקש מאשתו סליחה, ואיחל לה שנה טובה בשמחה.**

אשתו הרבנית רחל, הלכה להביא את ה'סימנים' והאוכל לשולחן, איך שהחלה לעלות, מעדה ונפלה עם כל האוכל והסימנים. הרב מיד רץ לרבנית, עזר לה לקום והחל להרגיע שהיום ראש השנה ואסור להתעצב ולכעוס ח"ו. כשנותרו ללא אור וללא סימנים של ראש השנה, **הביאה האישה את מעט האוכל שנישאר והנה חיש מהר קפץ חתול על השולחן חטף וסינף את האוכל, ונותרו רק עם שתי פיתות לחג.** הרב שראה זאת ידע שזה מעשה שטן, ושמוח שמחה גדולה לא נתן לעצב ולכעס לנצח אותו!!!

הרב פתיה העיד, שמשום שלא כעס בראש השנה זכה באותה שנה גם לגילוי סודות רבים מעולם הקבלה, וגם לפרי בטן מאשתו, שעד אז עמדה בעקרותה, והיית השנה הכי טובה בחייו! מכל הבחינות. **מכאן נלמד, כמה ביום ראש השנה חשוב לשמוח, ואסור לכעוס ולהתעצב חלילה. ובכך נזכה לשנה טובה ומבורכת, אמן.**

פלוזת מבית הוראה
יביע אומר

הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א ראש בית הוראה "יביע אומר"

מתי אומרים עושה השלום?

בסוף שמונה עשרה יש נוהגים לומר עושה השלום (מטה אפרים סימן תרכ"ט סעיף כב. שו"ת יביע אומר שם), **ויש שאומרים** עושה שלום כמו כל השנה (כך מובא בסידור היעב"ץ). ומנהג האשכנזים לומר עושה השלום בכל הקדישים. **מנהג הספרדים** לומר עושה השלום רק בקדיש תתקבל שאחר שמונה עשרה, חוץ מקדיש תתקבל של ערבית שאומרים בו עושה שלום (שו"ת יביע אומר חלק ח' חלק אורח חיים סימן יא אות יב),

מה הטעם שצריך לכסות את השופר כל זמן שלא תוקע בו?

מבואר במדרש רבה (ב"ר פרשה נו), שאברהם אבינו הצניע את יצחק בשעה שבנה את המזבח, עד שעת העקדה ממש, כי היה ירא פן יזרוק השטן עליו אבן ויפסל מקרבן. והואיל והתקיעה בשופר זכר לעקדה ולאילו של יצחק, עשו כן בכיסוי השופר לזיכרון טוב. ולכן נכון לכסות השופר במפה, עד שעת התקיעות, ובשעת הברכה צריך שיאחז השופר בידו קודם שיברך עליו. (חזון עובדיה ימים נוראים הלכות שופר עמ' קכב).

מילתא דרמיזא

נאמר בפסוק "לא תחמוד בית רעך לא תחמוד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך" (כ"י-ד') **התורה אוסרת עלינו לחמוד ולרצות דבר שאינו שלנו, אנשים רגילים לומר ש- "הדשא של השכן ירוק יותר"!!! אך עלינו לדעת שלפעמים..... לשכן אין דשא!!!!!!**

זהו רק הדמיון שלך שמשכנע אותך שלשני יש דשא ויותר טוב משלך, אבל האמת היא שזה תרגיל ידוע של יצר הרע.....

לזרע בר קיימא
אלינו בת ציפורה
להצלחה וברכה בכל העניינים
חיים בן מרים
מיטל בת ציפורה
אילי בת מיטל
לביא דוד בן גל
ירין שרה בת מיטל
להצלחה וברכה
נאור וגל נחמיה

להצלחה וברכה בכל העניינים פרנסה בשפע אמן
דניאל
אפירה
ארי
אדם
אלעד

וכן להצלחה בכל העניינים
אופק בן דניאל
הדר בת מיטל

העלון מוקדש להצלחות
וברכה
יאלא בן ארציה
רונית בת רחמיה
ליווה בן צביקה
אילי בן רותם
לביא בת רותם
וכן להצלחה וברכה בכל העניינים
שולב בן רותם
אודליה חדה בת חיליה
אריאל מאיר בן אודליה חדה

העלון מוקדש להצלחות
פול טל אלפסי הי"ו
יוכה לברכה והצלחה
בכל מעשה ידיו אמן
ויוגים הנונים לילדים
לרפואה שלימה במהרה
נעמה בת כרמלה
לעילוי נשמת
אברה בן נעמה ד"ר

להצלחה וברכה בכל העניינים

ופרנסה בשפע אמן

הרצל בן מזל

אורלי בת טוני

ליווה הגון

אפרים בן אורלי והצלחה בכל מעשי ידיו אמן!

וכן להצלחה וברכה לכל הילדים הנכדים